

MARIA PRAT

PEZIOU- CHOURI

BRUD
NEVEZ

ME N'IN KED DA BARIZ
AR BUANNAN AR GWELLAN
AR BARNER ER PRIZON
EUR BARR GLESKERED

MARIA PRAT

PEZIOU-C'HOARI

ME N'IN KED DA BARIZ

AR BUANNAN AR GWELLAN

AR BARNER ER PRIZON

EUR GONTADENN

EUR BARR-GLESKERED

BRUD NEVEZ

1979

ME N'IN KED DA BARIZ

ME N'IN KED DA BARIZ

Jekoz da ouz da zad e ouz feizher, d'arzhed bras
kouez ar vez arre sun evel-heng, sez kez heng ar evel an
ell stred a-tug enelle, e vez war-hant her ar gwele
hag a vez prent e vugale de gas anhouz a bie lez
ion azerzoù.

Ceuloc'h eus ar gwele evel-heng, d'arzhed bras
n'in bed, am AR C'HORIERIEN

Euredou, Ama, Gwenn ha tamm, Gwenn, Gwenn,
hag anhouz ar finouill. Sell are dous d'arzhed bras

darez Job an Torchouerou.....65 vloaz.

Lena, e verh.....25 vloaz.

Finig.....20 vloaz.

Madelen.....50 vloaz.

Ar medisin.....40 vloaz.

An Tricher (marhadour).....

Victor, e vab.....28 vloaz.

Tudual, (danvez ar mab-kaer)....26 vloaz.

Izhed eo Fañch Agard.

Loc'hig, Arwen Izhed urmaz leon, vugale eus arzhed bras
d'arzhed bras, a Pariz a zo emut a dnoz des koz.

Jekoz gall an, pompinell, te gev ar mat-sibann
an e teus c'hoant da gas anhouz gant ar gwele
d'arzhed bras.

Arzhed bras, pe vi fu-re gant ar gwele d'arzhed bras
ar lez arzhed bras a zo hant ar vugale. Vi bed gant ar gwele
lun heusq d'arzhed bras a meud dien. Te gev ar mat-sibann
d'arzhed bras.

ME N'IN KED DA BARIZ

I

Jakez: (a deu ér zal gand e vaz) Pa laran, n'eo ked brao kozan̄ pa vez arru eun evel-henn, vez ked kap da skei an eil troad a-rôg egile, a vez war hent hag ér goulou (!), hag a vez prest e vugale da gas anezan̄ n'eus forz peleh. (Oh azezan̄).

Gweled e vank d'am merh kas ahanon ganti da Bariz. Med n'in ked, nann; pa laran, n'in ked da Bariz. (O lakâd e lunedou). Arsa, greom eun tamm sell d'ar journal, kement hag ankouaz ma zrubuillou. Sell aze dustu, eun torfed a-darre, hag en Pariz, n'eus ked ezomm da houllenn. Eun den koz lahed 'n e gambr. Ar medesin 'n-eus lared e oa mouged. Kaved 'n-eus roud daou viz-meud war e gorzaillenn. An arhant a zo êd a-rôg. (O selléd pelloh).

O! med n'eo ked toud. Eun all, eun den koz adarre, a zo lahed gand eur wetur-dre-dan o treuzi ar ru. (O skei war an dôl). Ma n'eo ked spontuz! spontuz!

Lena: (o tond) Petra, ma zad, a zo ken spontuz-se adarre?

Jakez: (o skei ar journal ganti) Sell ar journal aze. Teus nemed gweled ma n'eo ked spontuz, ya, daou den koz lahed en Pariz adarre.

Lena: Ma 'n-eus lahed nemed daou, avad, a zo maned kalz c'hoaz. E Pariz a zo meur a daou den koz.

Jakez: Sell aze, pompinell, te gav se mad c'hoaz! Se zo kôz e teus c'hoant da gas ahanon ganit du-hont; med n'in ked.

'Vel just, pa vi êd-te gand da ganfard d'ar cinema, me vo lezed ma-unan 'n em hambr ive. Vo ked diêz d'eun hail-lon bennag dont da lakâd ar meud din. Ha kenavo; achu da Jakez.

Lena: Med, paour-kêz tad, mar kerez e teui ganim d'ar sinema ive. Neuze vi ked da-unan er gêr!

Jakez: Añ! deud eo ganit avad. Me gleo lared e Pariz eo ken stank an otoiou 'vel an tammoù sukr barz ar voest, ha pa on arru ken fall varched (2), 'mo ked treuzed ar ru, a vo diou pe deir oto war ma hein.

Lena: N'eus ked a blas da diou na teir oto war da gein, forz pegen ledan eo. Ha neuze, moaienn vo dim da vond gand ar metro. Hennez ah a dre dindan an douar.

Jakez: Aze oas ganti, avad, boutañ ahanon dindan an douar, ya, ha stouvañ warnon neuze, o klask se eh out. A! ma ne vijen ked bed intañv, pe da vihannañ, ma vije ked bed maro ma gwreg.

Lena: Arsa! Doue! Med penôz a rin diouzit?

Jakez: Feiz, ma flah vihan, pa'm-eus saved ahanout, chom ganin bremañ 'n em hozni ive.

Lena: N'on ked in zell da abañdoni ahanout, med te oa dimezed pa oas en oad, ha me zoñj din 'm-eus droed d'ober 'veldout ive.

Jakez: A! damen, ya, avad, me oa dimezed pa 'm-oa kaved unan da blijoud din. Eliza, ya, da vamm.

Lena: 'Hanta, boñ; me 'm-eus kaved unan da blijoud din ive.

Jakez: Añ! ya. Ka'd teus unan avad, eur hoz Parizien, vo eur bern ardou gantañ, na zello ked diouzin 'vel just.

Lena: Ola! 'vad. Tudual n'eo ked eur Parizien, pa 'h eo ganed en enezenn Vriad, med, pa 'n-eus taped dre forz studiañ ha kemer poan bezañ "Ingénieur électronique", e-mañ e labour e Pariz, evit eur reuz bepred. Gant se eo red din mond gantañ. War ze, 'n-eus ked mammgoz da lared.

Jakez: Ha lezel ahanon amañ war ma hemend-all.

Lena: Lared 'm-eus dit, ma zad, emberr da noz eh arruo er gêr. Gweled ri penôz danvez da vab-kaer n'eus ked ardou gantañ. Setu vo red dit lared petra ri. Unan a daou: dont ganim da Bariz, pe chom amañ da-unan.

Jakez: Gomz ked din deuz mond d'an toull-ze. Marteze zoken e Pariz vez ked kaved a vutun karot, ha me, ma 'mez ked ma chek, a zo noz din.

Chom ma-unan en ti-mañ, rin ked ive, foeltr gar din(3). A-rôg 'mo bed amzer da vervel gand an naon, vo bed eur laer bennag o lahañ ahanon, abalamour da chipal ma zam-mou gwenneien. Ha neuze, n'on ked barreg da zoagnal ma loened, ha gwerzañ aneze houlan ked ober ive. C'hwi lar, gwerzañ ma ebeulez daou vloaz, eur gazeg prizou!

Lena: Añ! memestra, ma zad, te zo kompliked. Penôz vo grêd diouzit 'benn ar fin?

Jakez: Sell! gwellañ tra peus d'ober, eo lahañ ahanon. Neuze vo achu diouzin.

Lena: 'Hanta ya, med peogwir n'houlez ked bezañ lahed ive.

Finig: (O tond er zał) Demad, toud an dud.

Lena: demad, Finig. Sell 'ta, piou a zo arru amañ. O vond da beleh out 'vel-se?

Finig: (O hijañ he skoaz) O! me oar-me? Me zo o klask la-hañ an amzer.

Jakez: Petra, ma flah? O klask lahañ piou?

Finig: O lahañ an amzer, peogwir on debôch.

Lena: Debôch? Neuze out deud kuit deuz du-hont?

Jakez:Añ! debôch oh? Eun tamm plah a gouraj sur a-walh; se sinifi bezañ diskrog prest da gregi; me n'on bed biskoaz 'vel-se.

Finig:Nann, c'hwi vije krog prest da diskrigi.

Lena:Med perag out deud kuit?

Finig: Ro peuh din. Eno 'mije labour 'pad an deiz, leiz ma diou vreh, med boued, avad, 'mije kammed leiz ma hov; eno vez tamm ebed, nemed a-wejou.

Jakez:Arsa! n'oh ked in zell moarvad, da gaoud eur pred all en kreiz 'tre bep pred?

Lena: Allo! ma zad, n'a ked da glask chikan. Cheñchom kôz kentoh, Finig.

Finig:Ya, komz din kentoh deuz da fortun. Me 'm-eus kle-ved lared oas o timezi, e-teus kaved eur pôtr koant hag a hounez kalz a arhant; me garje bezañ 'n ez plas.

Lena:A! Karjez bezañ 'n em flas? Ma kerez e teui avad, justamant, peogwir danvez ma fried a zo "Ingénieur" e Pariz eo red din mond gantañ, ha ma zad n'houl ked dond ganin.

Jakez: A! nann avad. Lared 'm-eus dit n'ajen ked da Bariz. Biken, na kant vloaz goude "biken".

Lena: 'Vel just, n'hallan ked lezel ma zad e-unan ive. Setu pa lerez din out debôch, vijez deud da vatez gantañ aman.

Jakez:Añ! frited (4) eo dit avad. Rez ked da gont.moarvad ne junto na ma hôz na ma stumm da labourad gand ar strakell-baper-mañ. Ma vije bed eur vatez koz, c'hoaz, c'hoaz!

Lena:Añ! sell aze eun tamm all adarre 'vad. Me wel ahanout gand eur vatez koz o redeg war-lerh eun ebeulez daou vloaz, na war-lerh an onnerezed ive, ha gwerzañ 'ne n'houlez ked ober.

Jakez: Añ! nann, ne werzin ked aneze.(da Finig):C'hwi ma flah, a zo barreg da gabestri eun ebeulez?

Finig: Ya 'vad, ha d'ober eur lamp war he hein goude ive.

Lena: Plijoud a ra dit ober endro d'ar loened?

Finig:A! ya, mad eo din ober forz petra: soagnal ar loened ha lahañ aneze goude ive.

Jakez: (Oh ober eur lamp) Petra? Lahañ aneze?

Finig:'Vel just avad. Pa vez ezomm eur yar d'ober zoubenn, ven ked pell o weañ he goug dezi, ha pa vez c'hoant da gaoud ragoud lapin, ne deu ked an dour war ma daoula-gad evid lakâd ar meud dehañ, nann. N'et ked da gemer ahanon evid eur plah tener.

Lena:(O soupirañ) Enfin, an hini vez re dener, vez lared vez eur yar ive.
Te zo, 'vel vez lared, mad en ti hag er-mêz.

Finig:Ya, med pas asamblez. Pa vin êd er-mêz, n'et ked da glask ahanon en ti.

Lena: Kompreñ a ran, med ar pez a houllennan diganit, eo prepari boued d'am zad, kannañ, dresañ e zillad hag ober e wele.

Finig:Ha petra c'hoaz? Ober e wele? Nevo ken d'ober nemed chom e-barz. Neuze vo ked ezomm adober anehañ.

Jakez: Chom e-barz? Da betra ne laret ked din kousked 'n e gichenn. Pez divergont!

Lena: Ba!ba! homañ zo o farsal. An treou-ze oll ah ayo mad. Me a bêo ahanout, Finig, ha pa deuin d'ar vro, me rañplaso ahanout, evel-se az-to da goñje pêed evel an dud all.

Finig: Se ne vo ked tra-walh. Me 'mo c'hoant d'ober ar pont pa vo gouel d'ar gwener pe d'ar meurz.

Jakez: Petra an tanfoeltr? ober eur pont? O! me houlenan ked labour ken stard-se diganah. Ober pontchou, se zo labour ar gantonierien.

Lena: Allo, allo, ma zad. Te ne gomprenez ked. Nim ah a da 'n em intent d'ar penn all. Laka eun tammm chek da hortoz.

Finig: Ya, rag gweled ran n'oh ked "à la page", med me lakeo ahanoh. (Mond reont er-mêz).

Jakez: Petra? Lakâd ahanon "à la page"? Aze oh riskled da zahañ avad, mar plich.

Me zo arru prest da diskouel d'ar pompinellou-mañ piou a zo mestr amañ. Sellet! nebeud a dra rafe din lakâd ar werz war ar stal ha tapoud an arhant 'n em godell. (O sellé euz an telefon).

Añ! gortozit avad, peogwir a zo amañ eur mekanik, eun... eun...telefon, me 'h a da êsâd kas hennez endro da lared d'ar marhadour dont da brenañ ma loened.

Ya, med goud penôz 'n em gemer? (O tekrochi). Eu! me gleo ar re all o hopal. Allo! hag o komz deuz trei war 35 (5). (Trei a ra, ha selaou). N'on ked petra glevan?

A! me zo klanv, ya, klanv. N'eo ked brao bezañ Jakez an Torchouerou.

Lena: (O tond) Gweled teus biskoaz? Oh itrikañ petra oute gand an telefon-ze, pa n'ouzout mann dioutañ. Laka hennez 'n e blas dustu.

Jakez: N'ouzon mann? Memez tra ouzon ober "du 35", hag eun dra bennag ouspenn.

Lena: Ouspenn a laran-me ive, ma teus ked laked hennez da zon tu bennag ha tefoned oar den da biou heb goud dit!

Jakez: (Oh adkrochi) Mond da stoupañ, sell! gand mekanikou. Med eun dra 'h an da lared dit, penôz ar sparfellze a zo bed aze na deuio ked da vatez ganin. Kleved teus ahanon?

Lena: (Dezoled) Allo, boñ! ha petra zo kôz?

Jakez: Arsa! ma houzout brezoneg e teus kleved a-walh n'eus nemed kôz ar lahañ ganti. Da gentañ, a vanke dezi lahañ an amzer, ha goude gweañ he gouug d'ar yar, ha la-kâd ar meud d'ar lapin. Barreg vo d'ober memez tra din.

Ya, eiz deiz goude vi êd da Bariz, az-to nemed prenañ journal Lannuon, hag e weli merked er penn-a-rôg :"Eun torfed: Jakez an Torchouerou mouged 'n e wele gand e va-tez". (O pouezan war e gomzou).

Ya, ya, honnez vefe barreg da lakâd ar meud din pa vin kousked, da dapoud ma arhant, da vond gand an tonner war gein an ebeulez, ha kenavo. (6)

Lena: Añ! feiz, ma zad, ober a rez trubuill din. 'N em houlen a ran penôz d'ober diouzit?

Jakez: Lahañ ahanon, c'hoaz eur wech, ma vo achu.

Lena: Ha te o terhen da lared houlez ked bezañ laheda. (O sellé deuz he montr). Da hortoz se, an amzer a dremen. Me zo poent din mond da cheñch ma dillac, da vond d'ar gar da gerhed danvez ma fried, hag a-benn vo arru Tuduval amañ, a vo reddit bezañ soñjed petra d'ober. (Mond ra ër-mêz).

Jakez: (O huchal) Lena! Selaou 'ta. Grêd 'm-eus ma zoñj.

Lena: (O tistrei) Deja! añ! N'out ked bed pell en dro-mañ, oh ober da zoñj.

Jakez: Nann avad. O paouez bezañ grêd; eur zoñj fresk ha fresk eo.

Lena: Mad. Penôz eo ar zoñj nevez-se neuze?

Jakez: Evel-henn: lakâd an taboulin war ar bern-teil, ha tapoud an arhant 'n em godell. (7)

Lena: Ha goude?

Jakez: Ha goude? Nebeud a dra a rafe din mond a-benn d'eun oto bennag ha 'n em skei dindanni.

Lena: Añ! feiz vid! Te eo an hini! (8) memestra! N'houlez ked dont ganin da Bariz gand aon eh aje eun oto war da gein, hag aman neuze eo mad dit 'n em deurel dindan unan.

Jakez: Ze vo intented goude neuze, med bremañ, peogwir te oar lakâd ar mekanik zo aman da gózeal, tro ar rod ma laro da Juluan an Tricher dont da brenañ ma ebeulez, ha ma ne drich ked re, en-nevo ma onnerezed ive ma kar.

Lena: (Stad enni). Añ! Añ! mad-kaer. Eh an da dapoud ahanout en ger dustu; 'vei-se bepred pa vo gwérzed ar loened, vo ken nemedout da druhuilleud ahanon. (O tikrochî). Med bremañ, gwelom pehini eo numero an Tricher?

Jakez: Pehini eo e numero? Ma-hini-me ive, pe dost; asamblez oam er zervij hag e moam kazi ar memez "matricule".

Lena: (O trei) Peleh out arru adarre? Numéro "matricule" ha telefon a zo daou.

Allo? Juluan an Tricher? Demad. Aman merh Jakez an Torchouerou. Ma zad 'n-eus ezomm da gózeal ganah; eh an da dremen anehañ dah.

Dal! sell! bez gand da jeu én dro-mañ; n'eo ked 'vel-se. Laka hemañ dirag da henou hag aze e kôzei, hag egile dirag da skouarn hag aze e chilaoui. Me zo poent din mond a-rôg.

Jakez: Chaous! penôz teus lared din ober? Silaou aman gand ma genou ha kôzeal 'n egile gand ma skouarn?

Lena: (O tistrei) Añ! te eo an hini koz, memestra. Dalhel rez d'ober kontrefed! (9)

Jakez: (O skei anehañ) Mond da stoupañ, sell! gre da-unan ma kerez.

Lena: Allo! Juluan! Digarezit ahanon. Ma zad a zo 'n em golled en telefon.

Jakez: N'on ked 'n em golled, avad. Aman ah on.

Lena: Ezomm nevoa da lared dah 'n-eus eur gazeg da werzañ, dont da weled anezi kentañ ma hellfet. Marteze e teufet hirie? Mad eo. Kenavo emberr.

III

An doktor: (O tond) Demad! Demad! Penôz emañ kont?

Lena: (Zebedenned) Demad, Doktor.

Jakez: Salud! Salud! Sellet 'ta piou? An Doktor Keravel arru aman?

An Doktor: Med petra zo arrued ganah? Gweled ran oh war ar bale. Ha me gred oh o hadtelefoni din, med oan ked kap da dont buannoh.

Jakez: War ar bale a leret? Pad an deiz ha bemdez avad.

Lena: O hadtelefoni a leret? Doktor. Ne gomprenan netra. Med piou 'n-eus telefoned dah?

An Doktor: Piou? med...med ho tad sur. Anavezed mad 'n-eus e vouez, n'eus ked eur hardeur zo, o lared: "Me zo klañv; n'eo ked brao bezañ Jakez an Torchouerou". Setu 'vel just, eur medesin, pa gleo eun den o lared vez klañv, eo e zevez mond da zoagnal anehañ. Setu on deud dustu.

Lena: Añ! bremañ e komprenan. Pa 'h on deud en ti, e oas

o fekañ (10) an telefon hag e-teus lared din e ouifez ober "du 35". Soñjal a rên e haliez bezañ grêd eur betiz bennag, n'out ked manked avad. Galved ar medesin heb goud dit! Ma vijez bed oh êsâd ober, 'z-tije ked grêd.

An Doktor: (Gand fent) Paour-kêz Jakez, ne peut ked troed rond ar rod hag e-peus tenned eun numéro fall. Med ba! moaienn oa dah da vezañ grêd wasoh 'vid se. Ken buan ho-pije telefoned d'ar jañdarmed hag e vijent deud da gerhed ahanoñ.

Jakez: Sellet! 'Benn 'h on-me o vond da drei seurt rojouze!

Lena: Da hortoz se, ma zad, e vank dit pêañ e veaj d'ar medesin pa 'teus lakêd anehañ da dont amañ heb ezomm.

Bremañ, Doktor, ma digarezit. Me 'h a da lezel ahanoñ ho-taou, rag poent eo din 'n em brepari da vond d'ar gar 'benn eur an treñ. kenavo ar hentañ.

An Doktor: Añ! Añ! Kenavo 'ta, plah yaouank. Me 'h a d'ober eun tammoù kôz gand ho tad pa 'h on deud, ha pa 'n em ana-vezom pell a zo.

Jakez: Ya! Oan o vond da lared dah, 'benn troin-me ar goz rod-ze, vin klañvoh c'hoaz 'vid na 'h on bremañ. Med azezet 'ta, Doktor, ma peus pemp munut.

An Doktor: (Oh azezañ) Geo, geo! pa 'h on deud eh an da gleved ganah penôz emañ kont gand ho yehed, rag memestra, dle ked mond re vad an treou, peogwir em-eus kompreñed mad ho mouez en telefon o lared "me zo klañv".

Jakez: Eu! Pez a zell deuz ar boan-gorv, 'm-eus ked re da glemm. Pa divunan deuz ar beure, e laran evel-henn: "Allo! korv paour, sav ha kerz adarre!" Ha setu ma horv a zent diouzin.

Med..., kentoh on arru breved gand ar boan-spered.

An Doktor: Añ! Poent eo pleal ganah neuze, rag ar boan-

spered a gouez war ar horv. Er gont-se, me zo sur, c'hwi a wel an treou du.

Jakez: Gwir eo, Doktor. En noz, dreist-oll, e welan du.

An Doktor: Hanta, ya, ha ze 'michañs a droh ho naon dah ive. Dibri a ret mad-a-walh memestra?

Jakez: Heum! Felloud a ra din, siwaz, gwaskañ kentoh war an evañ.

An Doktor: Añ! zo fall, zo fall, ma mignon, rag ar boeson, c'hwi oar, eo brasañ enebour an den.

Jakez: Koulskoude ar Person nevoa lared disul 'n e zarmon, penôz eo dleed d'eur hristen karoud e enebourien.

An Doktor: Añ ya, karoud aneze, med pas lonkañ aneze. Med marteze e lavarfet din ive, petra zo evel-se oh ober poan-spered dah.

Jakez: Feiz sur, ma merh a zo oh êsâd dimezi.

An Doktor: Añ! silaouet avad, war ze peus netra da lared. C'hwi ho-poa grêd evel-se ive.

Jakez: Konsanti a ran. Med o vezañ 'deus soded he fenn gand eur hrug-aotrou, war digarez, emezi, eo eur pôtr ouésk. En touez ar Vretoned a zo pôtreñ ouésk ive a zoñjan. Emañ o vond d'ar gar da gerhed anezañ, ha goudeh aio gantañ da Bariz; ha peleh in-me?

An Doktor: Mond gand ho merh hag ho mab-kaer? Vefet ked welloh neb leh ebed.

Jakez: A! nann! Me n'in ked da Bariz.

An Doktor: Paour-kêz Jakez, c'hoant peus da chom 'n ho pro. Kalz a rêzon ho-peus, med o vezañ n'e-peus ken, ne-med ho merh... Pegeid zo oh intañv?

Jakez: Feiz sur, abaoe eo maro ma gwreg.

An Doktor: Ya, ya hag eur pôtr, kaer zo lared, n'eo ked grêd evid bevañ e-unan.

Nann, eur pôtr e-unan a zo evel eun den dall, kolled gantañ e gi. Kaer e-nevo tastoned gand e vaz, tro pe dro eh aio a-benn d'ar hleun.

Jakez: Ha neuze e kouezo en touflez.

An Doktor: 'Vel a leret, ha me gav e vefe gwall afer dah kouezañ en touflez.

Ya, kement evel ho-peus laboured, e-peus droed da goud eun tamm amzer vad bremañ ive, hag evid-se, me zoñj din, peus nemed...nemed eun dra d'ober.

Jakez: Eun dra? eun dra? petra eo an dra-ze?

An Doktor: Feiz sur, p'emañ ho merh o soñjal dimezi, ober evelti ive.

Jakez: (a ra eur lamp hag eun dro 'n e blas) O! kokenn mareou! Me? Dimezi? Da biou? Peleh? Pegoulz? (!)

An Doktor: Pegoulz ha da biou? Ze avad ne larin ked dah, na soursial na rin ked ive. Hennez a zo eur marhad hag e-neus re a bouez ha n'eo ked mad na dleed da den ebed fourañ e fri. Nann, nann, ne rin ked baz-valan.

Jakez: Ma! Ma! Doktor, en dro-mañ peus tenned eur garote-zenn din.

C'hwi a oar, me zo arru distummm da vond da glask mer-hed, ha 'm-eus ked a zoñj ken petra vez da lared dese. Gwejall avad, ze deue ganin evel kanañ ar muzik er Roh. (12)

An Doktor: Ba, ret ked a wad fall. Ze deuio, ha neuze marteze vo ked red dah mond da glask. Galloud rafah kaoud unan war ho hent. Treou evel-se a arru. Med vo a-rabad dah bezañ re difisil; vo ked red dezi bezañ koant na faro.

Jakez: Na gouvezoud dañsal na kanañ.

An Doktor: Añ! ma gavfah unan da ganañ dah, ze vefé deuz ar hentañ rag 'n eur ganañ, vez kaved berroh an amzer, skañvoh al labour.

Jakez: Gwir a leret avad. Pa gavan hir an amzer e laran d'am merh kanañ eur ganaouenn rag honnez a gan evel eur voualh war ar brank.

An Doktor: Netra welloh; evid chom yaouank ha seder, an den e-neus ezomm da heul e labour eun tamm plijadur evel mond d'an ôd kerz an hañv da walhi e grohenn, ha kerz ar goañv mond d'eur Veilladeg pa vo unan bennag war-dro. Gret 'vel-se ha ne deufet ked da gaoud ideou du.

Jakez: Añ! Kleo, pa welan ma ideou o tond da dui, pa zantan teñval ma fenn, goud a ret petra a ran? Cheñch tu d'am chek pe lakâd eun all.

An Doktor: Heu! pa peus kustummed, ya, med ar hiz da cheked a zo tremened, dre ma oa ked eur hiz gwall-vrao, nag eur hiz vad evid ar yehed. ('O sevel) Nann, gret 'vel 'm-eus lared dah hag e vevfet da gant vloaz. (Ô zelled e vontr). War ze, ma den mad, eh an da guitâd ahanoh, rag an eur a dremen hag em-eus da vond pelloh.

Jakez: Mil trugarez, Doktor; gortozit bepred ma pêin dah ho peaj.

An Doktor: Goude, goude; c'hwi deuio c'hoaz da glask ahañnon. Ma teufe dah adimezi, e teufet da dremen ar "visite" ha neuze e pêfet tout asamblez. Kenavo, Jakez. (Mond a ra er-mêz).

Jakez: Kenavo, Doktor, ha digarezit ahanon. (O tresañ e dog) O! krohenn chipolotenn, oan ked bed ta-ped er seurt troiou korn-mañ c'hoaz!

Soñjet eun tamm! petore ali 'm-eus bed digand eun den a skiant, digand eur Medesin!

IV

Lena: (0 tond) Ed eo an doktor a-rôg? Sell aze, galloud a ri blagi c'hoaz, lared a ouzout ober "du 35". Pêed e-teus anehañ da vihannañ?

Jakez: Gou...goude pa...pa 'h in da dremen...

Lena: Da dremen petra?

Jakez: Te avad a zo 'n em lakeed war da "31"!

Lena: Evel-just, pa 'h on o vond da gerhed danvez ma fried. (Mond a ra er-mêz).

Jakez: 'Hanta! mond 'ta neuze! Arru eur gont a vez. Ha me 'h a da vond da gousked. Sell! rag arru eo fae ganin kleved pep hini o kontañ e damm. Ya, brao eo d'ar medesin lared din dimezi. Klask unan din neuze!

Ya, eun tamm kousk da diskuzañ ma fenn. (Plegañ ra e benn war an dôl, ha zouden vez kleved o tirohal. Kleved vez ive ar hi o harzal).

Victoria (deu er zal) N'eus den er gêr? O! Sellet 'ta! Jakez a zo kousked war an dôl! Ola, 'vad, ar hi o harzal, ar moh o skrinjal, ar zaout o vlejel, ha bepred e talk ar pôtr koz da dirohal. (0 vond da hijañ anehañ) Allo! Jakez! poent eo divuni.

Jakez: (0 tigeri e zaoulagad) Sell 'ta! Victorig, te zo amañ?

Victor: Ya, 'm-eus aon, Jakez, e oah oh ober huñvreou kaer, huñvreou roz.

Jakez: Ro peuh din, ya 'vad, grêd 'm-eus eun huñvre, sell. memez hini 'vel 'm-oa grêd teir zun a-rôg, ma oan pôtr

yaouank.

Med penôz, te zo êd da varhadour kezeg ive, evel da dad?

Victor: Med 'vel just. Pep hini a dle ober micher e dad, ne gav ked dah?

Jakez: Geo 'ta! 'vel-se dlefe bezañ, med me zoñje din eh eo da dad vije deud da weled ma ebeulez.

Victor: Marteze teuio goude ive, med me laverfe dah e oan peil zo o klask an tu da dont amañ ha na greden ked dond. Med bremañ, pa zo telefoned, em-eus profited deuz an digarez, med me 'm-eus muioh a c'hoant da weled an ebeulez ugent vloaz (er gêr emañ?) 'vid an hini daou vloaz.

Jakez: Ma! ma ebeulez ugent vloaz? Ma Doue, honnez avad a zo êd en touflez.

Victor: Ed en touflez? Med me denno anezi er-mêz!

Jakez: O feiz, dalvez ked kalz a boan, er lanneg emañ, na den ken da zoursial diouti; arru eo poused spontuz (13)

Victor: N'et ked da lared se avad. Disul em-oa kleved he mouez, ha n'eo ked prest da vezañ poused!

Jakez: Añ! Kleved ez-toa anezi o hourial? Med ma'z-tije gweled anezi penôz eo diformed he botou. Toñsegued he-deus 'n he zreid.

Victor: Diformed he botou? Ze martheze o vezañ deuz talonou re voan, med, p'emañ ar hiz, n'eus forz penôz, 'vid toñsegued n'he-deus ked 'n he zreid; anez vije ked evid dañsal evel ma ra!

Jakez: Dañsal a lerez? Grêd he-deus bed avad, pa stagé anezi war ar mekanik da drohañ ed. Med arru eo re dreud, zoken da vond d'ober chaousiz.

Victor: Petra peus lared aze? "Chausiz?" Arsa! en dro-mañ memestra, ne gomprenan netra 'n ho kôz, med, 'm-eus aor, n'om ked o komz euz ar memeze hini?

Jakez: Feiz 'ta neuze, me zo o komz dit deuz ma hazeg wenn, ar Verjer goz.

Victor: N'eo ked heb râzon ne junte ked on hôz. Me n'on ked o klask koz kezeg. Deuz ho merh ugent vloaz eo e komzen. Ya! Lena eo 'm-eus c'hoant da weled.

Jakez: (o sevel) O! mab paour, te 'mañ da lagad war Lena i've? Mar karjez bezañ deud kentoh, gand pegement a bli-jadur 'm-ijs roed ma merh dit.

Neuze, 'm-ijs ked renked mond ganti da Bariz.

Victor: Petra? N'eo ked posubl memestra 'h afe Lena da Bariz.

Jakez: Ro peuh din, sell! eh eo da gerhed he Farizian. Emañ o vond da arruoud ganti aman. 'H ez da weled an Otrou.

Victor: (O skrapad e benn) Añ! neuze avad eo poent din karzañ a-rôg vo arru egile, rag me zo kustum da vond d'ar foariou, ha pa welan eun all o tond war ma marhad, me ra zin da dehel (14)

Jakez: (A-gosbez) Ar varhadourien-mañ vez kanfarded.

Victor: Ha goude, pa vez tehed egile, me 'h a dre dindan 'vel vez lared, da lakâd eun "enchère" hag aman, ma vez mad dah, e rin memeze tra. Arhoaz ar beure, pa vo tehed pôtr Pariz, me deuio war zin marhatañ an ebeulez daou vloaz.

Jakez: Deus 'ta, ma fôtr, ha digas ganit da dad, ma hamarrad servij.

Victor: (O serri an dorn da Jakez) Neuze, Jakez, e laran

dah "ken arhoaz", hag eh an da hastañ buan tehel.

Jakez: Ken arhoaz, ken arhoaz 'ta, ma fôtr.

V

Jakez: (E-unan) Añ! feiz! setu aman eur pardon. Sell piou 'n-eus c'hoant da gad ma merh: bremañ vo daou o krgnad ar memeze askorn, ha me vo taped er hreiz. Daoust hag-eñ e pado ma faour-kêz penn, gand ar zoursi hag an nehamant? (Oh azezan) Red eo din ober c'hoaz eun tammo diskuij, ya, eun tammo kousk. (Dirohel a ra adarre).

VI

(Aman vez kleved eur plah o kanañ er-mêz)

O! Breiz-Izel! O kaerrañ bro!
O! Breiz-Izel! O kaerrañ bro!
En daenor, me gano, loñ, leno, loñ, la.
En daenor, me gano.

VII

Jakez: (O tivuni hag o silaou) Piou ma Doue a zo o kanañ aze? N'anavezan ked ar vouez-se; red eo din mond da weled. (O souzañ a-dreñv)

Biskoaz kemend-all! Eur plah zo aze. N'eo ked faro avad, med goud a oar kanañ.

Piou? Hag a beleh? Ma 'm-ijs lared dezi antren?
Itron! Deut en ti, me ho ped.

Madelon: (A deu doustadig) Demad dah, ha da dud an ti-mañ.

Jakez: Da dud an ti? Feiz 'vad, me zo koulz lared ma-unan, hag e oan oh ober eur housk, p'am-eus kleved ahanoh o kanañ.

Madelon: (Gand desped) Añ! Neuze 'm-eus divuned ahanoh? Iskuzet ahanon, med me oa deud d'ober eur valeadenn a-dreuz ar lanneier, ha kement eo plijed din sioulder ar

mêziou ken eh on 'n em lakeed heb soñjal dà ganañ eur ganaouenn hag em-oa disked gwejal a-rôg oan êd da Bariz.

Du-hont e oa kemend a drouz ken ne dalveze ked a boan kanañ; pell a zo e oan skuiz hag abaoe ma 'h on intañvez e oan o klask distrei d'am bro. Setu bremañ, p'am-eus gonezed ma zamm retred, on deud, ha ma gavan eun tamm ti, tu-pe-du da Lannuon, me n'in ken da Bariz.

Jakez: Neuze, diouz ho kleved, oh intañvez? Eveldon ive.

Madelen: (O soupirañ) Ya! Ma-unan eh on, war an douar, n'am-eus den da garoud; den ive, na gar ahanon.

Jakez: (A-gostez) Emañ heh-unan...heh-unan...daoust hag-en...vefe ked...a-fed ouzin?
Ma kredjen lared dei, ar... ar pez a zoñjan. Daoust hag-en? Pe...penôz. Ma...ma rafem marhajou?

Madelen: Ma den mad, n'anavezan ked ahanoh.

Jakez: Añ! avad, kleo. Me zo anavezed gand an oll evid bezañ eur pôtr koz jentil.

Hag ar pez zo sur, 'vid keun n'a-po ked.

Madelen: Ma vefen sur deuz se, n'em-iye ked lared "nann".

VIII

Tudual ha Lena a deu dorn-ha-dorn.

Lena: Arru om, ma zad. Setu amañ danvez da vab-kaer.

Tudual: Ma doujusañ gourhemennou. (O serri an dorn). Penôz emañ kont ganah, Jakez?

Jakez: (Tenereed) Mad! Mad! ma fôtr.

Lena: Gweled rez, ma zad, penôz, Tudual, daoust dehañ da vezañ pell zo e Pariz, 'n-eus ked ankouaed e vrezo-

neg. Kolled 'n-eus 'vel vez lared eun tam an "accent", med ze deuio adarre.

Tudual: Ya, 'vid an deiziou, nim a vlago toud asamblez.

Jakez: Esperañs 'm-eus dija da gaoud ar blijadur-ze.

Lena: Ha bremañ, e-neus ive eur helou mad da digemenn dit.

Tudual: Ya! Lared he-deus Lena din penôz n'e-peus ked c'hoant da dond da Bariz. 'Hanta, nim n'efom ked ive. Pell zo em-oa goulennd dond d'ar vro, ha setu zo roed din eur plas e Pleuveur-Bodou, ha dustu e savin eun ti nevez etre Lannuon ha Perroz, ha mar keret, e teufet ganim e-barz.

Lena: Ha ne vanko netra dit.

Jakez: (O krigi 'n o daouarn) Mil trugarez, ha chañs Doue dah, ma bugale vad. Med red eo din lared dah, em-eus kazi grêd marhajou ive gand ar plâh a zo aze, hag evel-se e chomfom on-daou amañ en ti koz.

Lena: (squeezed) Añ! Salud, Itron. C'hwi ho-peus grêd neuze anoudegez gand ma zad?

Madelen: Ma feiz, ya, dizeblant a-walh. (15). E oan o tremen dirag an ti 'n eur ganañ eur zon. Ho tad 'n-eus lared din antren, ha setu junted on hôz.

Lena: Laret din, mar plich, petore kanaouenn eo honnez hag he-deus douged chañs d'am zad, ha marteze dim-oll.

Madelen: O Breiz-Izel, o kaerrañ bro!

Lena: Añ? ya? Me oar kanañ honnez ive.

Jakez: 'Hanta neuze, kanet anezi ho-tiou asamblez. Me 'h a da lared d'an amezeien dont da zilaou.

Tudual: Ha goude e trinkfom asamblez, da yehed ar pri-ejou nevez.

(An diou wreg yaouank a gan):

Pa meum kaved peb a bried,
En Bro-Dreger, leh om ganed.
En da enor, me gano loñ, leno, loñ, la
En da enor me gano.

D'ar 5ved a viz here 1967.

NOTENNOU

- (1) a vez jeñed an oll dud gantañ.
- (2) kamm ha skuiz; e-neus poan o kerzed.
- (3) "gar": selled ouz geriadur "Gros": sens propre original obscur, se trouve dans les locutions: "n oll gar", "yoll gar", "foeltr gar", "foch gar", toutes synonymes et toujours associées à un énoncé négatif. Ces formules ont pour but de renforcer l'effet produit par la phrase qui les précède et d'affirmer la ferme résolution du sujet parlant.
- (4) "frited eo dit" = renka a rez an traou diouz da zoñj.
- (5) "35" a oa niverenn telefon Lannuon en amzer-ze.
- (6) "tonner": galleg "tonnerre de Dieu".
- (7) Lakaad an embanner, gand e daboulin, da lared d'an dud e vo gwerzed an traou.
- (8) "te eo an hini" = te zo eur c'hwil.
- (9) "kontrefed" = ar hontrol
- (10) "fekañ" = dormata.
- (11) "kokenn mareou" = Bon sang! Palsambleu!
- (12) "kanañ ar muzik er Roh" = ober eun dra êz-kenañ d'ober
- (13) "poused" = gand ar berr-alan; a zo ar paz gantañ.
- (14) "zin" = van.
- (15) "édizeblant" = dre zegouez.

AR BUANNAN AR GWELLAN

Mona: O arzel ar rouz d'entre pessentadur vez d'ober
c'hoarierien eus eur vroaz hag eur baie beurs. M'eo
neizhened da gwiriañ eus eur vroaz hag eur baie beurs.
gwellañ, rag m'eo eur Gwenn, eus eur Gwenn, eur
he c'hellen pemp de gwech arzhant diabarzh, bennout he
mec'h de valz, he nevezet he patatez.

Roll ar c'hoarierien

Suzette: 25 vloaz. Eus eur vroaz eur baie beurs.

Suzette ha Mona:diou c'hoar
tro-dro ugent vloaz.

Gustave, an tad;
Jozé, ar vamm.
o-daou tro-dro 45 vloaz.

Emile, artizan:25 vloaz.
Philippe,kamarad Suzette,
25 vloaz.

Suzette:Ked, penso, lered teur da Ropar.

Mona: M'eo sun ked, rag an gelc' d'het. M'eo galvan, ha
vear ledur ve bed eus aktizien en ti, m'eo an eur lec'h
pad da gwerz diez a vroaz eur fiedou ha pennoù, pennoù
Chef-keltonier, ha gwez ha eurz kozh da gwerz.

Suzette: Ropar teur, m'eo gwerz gwez eus aktizien ha
dhet, rag an gwerz, m'eo gwerz eus aktizien ha
laped m'eo gwerz.

Mona: Tu a dud, m'eo gwerz eus aktizien ha
Tremor, ha en dud, m'eo gwerz eus aktizien ha
Tremor, ha en dud, m'eo gwerz eus aktizien ha
Tremor, ha en dud, m'eo gwerz eus aktizien ha
Tremor, ha en dud, m'eo gwerz eus aktizien ha
Tremor.

AR BUANNAN AR GWELLAN

Mona: (O selléed he montr) Petore pasianted pa vez d'ober gortoz eun artizan. Abaoe eiz eur hirie beure 'm-eus telefoned da di Philips da lared e oa torred ma mekanik da wriad hag em-oa c'hoant vije dresed ar buannañ 'r gwellañ, rag ma c'hoar Suzette a zo o krial warnon ober he robenn nevez da vond arhoaz d'ar bal, he-deus he hamarad da weled, ha patati ha patata.

Suzette: (O tond, sponted) Petra, Mona? En plas an ti eo kouezed Papa? (1)

Mona: (O c'hoarzin) Te zo o huñvreal? pe 'm-eus aon, abaoe teus grêd eur hamarad, n'ouzon ked ken petra a glevet.

Suzette: Alle, Mona, n'a ked da vezañ jalouz diouzin na da skei mein 'n em jardin; evel-se, te gavo eur hamarad ive.

Med a-brepos, achu teus ma robenn nevez?

Mona: Ro peuh din! hag-eñ eo torred ma mékanik da wriad hag eh on o hortoz eun artizan da dresañ anehañ.

Suzette: Med, penôz, lared teus da Bapa?

Mona: 'M-eus ked, nag in zell d'ober. Mar gallan, ne ouvezo ked e vo bed eun artizan en ti, anez ah a da lampad da lared din e vin oh ober frejou ha penôz, pa oa Chef kañtonier, ne dorre ked a vekanikou da wriad.

Suzette: Rêzon teus, mar gallez dresañ ar machin heb goud dehañ, rag en gwirionez, eur pennad zo me gav anehañ o lampad muioh evid kustum.

Mona: Ya, abaoe 'n-eus gouvezed e tarempredez eur pôtr yaouank ha ne anaveze ked anehañ; me lararf dit e kavan eun tam dîez ive; n'em-eus gweled biskoaz ar goaizerze; n'anavezan ked danvez ma breur kaer, na goud zoken e hano.

Suzette: E hano a lerez? e hano eo Philippe. Gweled a ri zouden penôz eo eur pôtr chik, med ne gredan ked komz na d'am zad na d'am mamm, na Philippe na gred ked ive dont beteg an ti.

Mona: Zouden, sur a-walh, e renko dont avad, rag kleved 'm-eus ma zad justamant o lared d'am mamm, penôz ne vankje ked d'ar hanfard-se chom da doull ar mouzig (2) evel-se, ha penôz m'a-devoa Suzette c'hoant dimezi, e vije ar buannañ ar gwellañ.

Suzette: O ma Doue! lakâd rez ma halon da dont endro 'n he flas! Dimezi...dimezi bu... ar buannañ ar gwellañ? A greiz ma doan 'n-ije stourmed ma zad. Te, te gomz deuz eun tamme mesk avad. Dillad nevez d'ober ha torred ar mekanik da wriad a lerez?

Mona: Med dresed e vo. 'Michaëls eh arruo eun artizan, koz pe yaouank, deuz ti Philips. Eh an da benn an ale da rañ-kofîtr anehañ, mata (3) ma teu dre an tu all, rag c'hoant 'm-eus e rafe e dro heb bezâñ gweled gand den ebed euz an ti.

Suzette: Da hortoz se, Mona, e-teus trohed ar chek din. Me oa o vond da Lannuon da brenañ eur botou nevez da vond arhoaz da noz d'ar bal. Te hallo dont ive hag eno eh anavezi Philippe. Danvez ma fried, zoñj dit!

Mona: (Stad enni) Añ! sell aze eun digarez brao avad. Deom 'ta neuze da benn an hent, hag e vo intented se. (Mond a reont er-mêz o-diou).

Gustave: (O tond 'n eur sellec e vontr. Azezañ a ra) Mond a ra an noade endro. Daoust hag-eñ eh arruo ar hanfard-se d'an eur em-eus lared dehañ? Ma n'arru ked waz evitañ, rag ma 'n-eus c'hoant da gaoud ma merh e renko plegañ din, rag n'eo ked me a blego dehañ. Me diskouelo dehañ penôz 'n-eus d'ober aman gand unan hag a zo bed Chef kañtonier.

Jozé: (O tond) Petra a c'hoari d'an dra-mañ adarre? Eur penn a zo ouzit wash evid eur logodenn-dall 'n eun toull chafod. Med peogwir te a wel an treou a-dreuz, goude ma vent a-hed.

Gustave: (O sevel ha kroazian e zivreh) Petra, Jozé, kap out da lared din emañ an treou a-hed amañ?

Goud a rez koulz ha me, a zo eur hanfard o tarnijal aze endro da Suzette, o tond da digas anezi beteg dor ar jardin, kuit da dont da dennañ e dog na da saludi ahanon.

'Hanta, goud a rez petra 'm-eus grêd? Kaved 'm-eus e hano, ha heb lared da Suzette na dit, em-eus skrived dehañ da lared dehañ dont amañ hirie a-rôg kreisteiz da diskouel din pe rond pe gare e oa e zaoulagad, rag pa oan-me Chef kañtonier, sell, me rê d'ar gantonierien bale eün ha mond endro. Hag amañ em zi 'm-eus c'hoant vefe kont memez tra.

Jozé: Añ! grêd teus da dôl diwezañ aze me gred. Ar pôtr yaouank-se n'eo ked eur hantonier, ha n'out ked sur hag-eñ 'h aio war bennou e zaoulin diragout.

Sell, dont ri a-benn da lakâd an treou da grakañ.

Gustave: Gwall graz eo an treou neuze ma krakont ken bu-an-ze, michaëls n'int ked kogou uiou? (4)

Jozé: Ma! te vo kôz ma 'h a ar fortun en dour, ha koules-koude, kero (5) eur wech a zo eur pôtr o klask dont da houllenn ped eur eo, e tlejez mond doustadikoh evid se dehañ, rag red eo dit anzav penôz evid merhed eur Chef kantonier, n'o-deus ked kalz a gour. (6)

Gustave: Aze 'velkent eh eo te zo kôz a vezan ne voyajom ked tra-walh; evid lakâd ar merhed da gaoud kour ah eo red dont ha mond, ober kofvers, resev tud en ti.

Jozé: Sell da jeu, aze ya; beaji, mond da redeg da benn-a-dreñv ha da astenn da hroñj leh vo ezomm 'bed diouzit, pe resev tud en ti abalamour dit da gaoud digarez da drinkañ gante.

Gustave: Lavar a seurt a gari, med mah arru ar hanfard-se aze, ha ma plich e benn din, eh an da lared dehañ penôz ne houllennan ked gweled anehañ o chom re bell da c'hoari koach-koukoug gand ma merh. Nann, keid mah eo tomm an treou, dimezi ar buannañ ar gwellañ.

Jozé: Petra? Kement-se a hast e-teus da difoarañ deuz da verh? Pe teus hast da gaoud friko?

Gustave: Nag an eil nag egile, med me na bliy ked din gweled tud yaouank o chom hed an amzer da 'n em lipad hag a-benn e timezont vez arru êd an tomm da yen, hag en deiz war-lerh an eured, vez prest pep hini da vond gand e hent, da divorsi.

Jozé: Koulskoude nim oa bed triwah miz o 'n em darem-predi.

Gustave: Ya! n'am-eus bed biskoaz muioh a geun da netra evid bezañ chomed keit-se da varhatañ ganit.

Jozé: Med se n'eo ked re bell; pad ar heit-se em-moa bed amzer tam̄-ha-tamm da anavezoud da siou.

Gustave: O! me 'm-oa ked bed ezomm triwah miz evid anavezoud da siou-te; n'eus nemed ar reou goached a dizououlan bemdez. (Ar hloh a zon)

Jozé: (O vond da digeri) Sell, arru eo. Bez gant-se, mar kerez, ha diwall da feukañ anehañ.

Emile: (a deu, eur paper bihan gantañ) Demad, Itron.

Jozé: (O serri an dorn) Demad 'ta, den yaouank.

Gustave: (Memez tra) demad. Demad ma fôtr. Arru oah?

Emile: (O sellé e baper) N'on ked 'n em dromped? Amañ eo zo lared din dont da dresañ...

Gustave: 'N em dromped? Nann, nann, me 'n-eus galived ahanoh da dont da 'n em intent ganin. C'hwi eo Philippe, a zopnjan?

Emile: (Squeezed) Philippe? Deuz ti Philips e teuan, med... ma hano eo Emile.

Gustave: Ya! ya! Philippe-Emile, "quo!", 'vel 'h on-me Gustave-Auguste, ha ma gwreg amañ Joséphine-Catherine.

Jozé: Ze avad, kalz a dud o-deus daou hano hag ouspenn a-wejou. Gweled a ret, on merh Suzette he-deus pevar. Lared he-deus se dah pell zo michañ.

Emile: (ne gompreñ netra) Ho merh? Eur...eur verh?

Gustave: Med ya, damen ya, Suzette, 'vel mah an da explikañ dah, mah a ze mad, n'houlan ked e chomfah pell da dreinañ.

Emile: Pell da dreinañ? Nann. Kompreñ a ran, er briz m'emai an artizaned, tri-hant an eur, n'e-peus ked a interest e chomfen pell da dreinañ. (O tiwiskañ e borpant). Med 'h et da weled; vin ked pell oh ober al labour.

Jozé: Ma Doue! 'h-eus ked ezomm da 'n em diwiskañ.

Gustave: Nann, nann. Lezet ho porpant. Ne vo ked ken stard ar gôz etrezom evel ma vez labour ar gantonierien. Me oar, me zo bed Chef kantonier.

Jozé: (ainbeted) Allo! Gustave, te zo red dit kontañ ze d'an dud-toud? Chef kantonier, ha petra c'hoaz? N'eo ked med ar pez a-meum da lared dah, den yaouank, eo penôz on merh a zo zod-nay ganah.

Gustave: Zod-nay-nay, ya. Netra nemed kleved hano Philippe, e verv he daoulagad 'n he fenn hag e sav war vegou he zreid. Ze zo kôz 'm-eus lared dah dont amañ hirie, evit intent ganah penôz ma oh ken sod gand Suzette, 'vel eo

Suzette ganah. N'houlan ked gweled ahanoh o chom 'vel-se da 'n em veskañ dre goachetez, med kentoh dimezi ar buanañ ar gwellañ.

Emile: (Asomed) Me...di...dimezi?

Gustave: Pôtrig kêz, n'et ked d'ober hoh ignorant.

Jozé: (gand truez) Nann, med Gustave, te gompreñ, hemañ zo yaouank hag abof. Nim a zo bed tremened dre aze ive mar teus soñj?

Gustave: Tremened dre aze, ya. Soñj 'm-eus 'vel pa vije deh! O! sellet, pôtr yaouank. Pa ver eveldoh o klask an tu da dimezi, ze a sko aze. (Skei ra war e galon). Ze zo kôz vez ezomm eun tôl fouet, ya. Deut ganin d'ar zal da gemer eur bannah treou mad da hampech ar plomb da sôti.

Jozé: Ya, da gemer eun aperitif da hortoz Suzette da arruoud er gêr euz Lannuon, ha neuze vefet lezed ho-taou penn-euz-penn.

Gustave: (O voutañ Emile) Ya 'ta, eun aperitif hag ar buanañ ar gwellañ. A! pa oan-me Chef kantonier! (Mond reont o-zri er-mêz)

Mona: Setu aze, kolled ma amzer ganin o vond da benn an ale da rafkontr an artizan. Kaer 'm-eus gortoz, n'arru den ebed.

N'eo ked lared e vefe êd dre an tu all ive? Peotramant 'm-efe desped, rag 'm-eus ked a c'hoant e welfe ma zad anehañ. (Kleved vez ar hloñ) Añ!Añ! arru eo, sell! (O vond da digeri)

Philippe: (O tond) Demad, dimezell. (Serri reont an dorn).

Mona: Demad 'ta, ôtrou. Well a ze pa oh arru. E oan eun tammo zo ouz ho kortoz.

Philippe: Ya! Me zo galved da dond amañ hirie gand an ôtrou Gustave. Ho tad marteze?

Mona: Ya, Gustave eo ma zad, med me eo 'm-eus galved ahanoh; eh an da diskouel dah petra zo da dresañ. Er gambr uhellañ emañ, pe gentoh er zolier vihan.

Philippe: (zebedenned) Med penôz, n'em-eus ked d'ober kôzeal gand ho tad, an ôtrou Gustave?

Mona: Nann, nann, n'houlan ked zoken e welfe ahanoh.

Philippe: Lakêd a ret ahanon souezed, med peleh emañ Suzette?

Mona: C'hwi a anavez Suzette?

Philippe: (O vousc'hoarzin) Me zoñj, evel just, eh anavezan Suzette.

Mona: Ed eo da Lannuon, med n'eus ked ezomm diouti evid dresañ hennez.

Deut, mar plich, d'ar zolier; eh an da diskouel dah an hent. Sur a-walh eh anavezet ho micher hag e welfet pe-tra zo d'ober. (Mond a ra er-mêz)

Philippe: Añ feiz! 'vid en dro-mañ, ne gompreñan mann ebed. Ah on galved da dond da gôzeal gand an tad, hag e ver bremañ o vond da zevet ahann war ar zolier?

Setu amañ eun dapadenn din-me, avad. (Mond a ra gorreg er-mêz)

Suzette: (O tond o poz eur voest war an dôl) Ma! ma! taped 'm-eus tomm o vond beteg Lannuon. (O tennañ he mantell Med ingal zo bed. 'M-eus eur botou-ler nevez, ha gand ar re-ze e tañsin arhoaz da noz p'am-mo kaved ma Philippe. A! hast 'm-eus da vezañ eun devez kosoh abalamour da waled anehañ. Daoust peleh emañ an den kêz-se er momed-mañ?

'Michaïns 'kichenn e forn oh ober gwestell. Ya, tapoud raio ganin kaoud eur patiser, 'vel-se ne vanko ked din a vonbonou da chakad.

Jozé: (O tond) Añ! arru out er gér, Suzette? Well a ze 'ta, rag amañ a zo hast da weled ahanout.

Suzette: Ma Doue, petra zo? N'eus ked den klanv 'bed, geo?

Jozé:Nann. 'Vid klanv gand kleñved, med da gamarad a zo arru amañ.

Suzette: Petra? Philippe arru amañ hirie? hag ah eo klanv? Med gand petra?

Jozé:O! n'eo ked gand ar c'hoant dimezi, deuz kleved anezal, med n'houl ked anzav na kad an êr da gompren pegen sod out-te gantañ.

Med eun dra eo red din lared dit avad, penôz ne dle ked Philippe bezañ eur pôtr tener. Zoñj dit eo deud amañ da weled ahanout gand e zillad da labourad, ya, gand eun habid mekanisian.

Suzette: Eun habid mekanisian? hag eñ eo patiser!

Jozé:N'eus forz. Lared 'n-eus da dad dehañ (peogwir e houzout eo ken lamper), penôz, pa vez an avel a-du, e vez gwented) rag se, ar pez e-poa d'ober, eo dimezi ar buananañ ar gwellan.

Suzette: (Sempied) O! ma mamm.

Jozé: Ya, ma flah vihan, 'vel-se 'mañ kont. Hast buan ober da zoñj. Eh an da lared d'an den yaouank-se dont a mañ dustu da 'n em intent ganit, rag se 'ta, 'n em glevet ha 'n em glevet ervad. (Mond a ra er-mêz)

Suzette:O! Ken ma welan an treou o trei! Sellet! na pa vije kouezed ar hurunou etre ma zreid, vijen ked bed muioh sponted.

Dimezi? Dimezi? a-greiz-toud! O! me oar a-walh e plij Philippe din.

O! hag emañ o vond d'arruoedamañ? A! ma bleo a zo dis-penned kemend a avel a arru war ar hê e Lannuon.

Sell! red eo din mond buan beteg ma hambr da 'n em dre-sañ eun tamm a-rôg 'n em skei etre diou vreh Philippe. (Mond a ra er-mêz d'an daoulamm).

Emile: (O tond hag o selléd) Alo! Biskoaz kemend all! La-red din dontamañ, da 'n em intent gand eur plah yaouank, ha bremañ n'eus den? Well a ze 'n eur feson, med setu a mañ eun devez hag am-mo soñj outañ. (O selléd e baper).

Daoust hag-eñ n'on ked 'n em drompled ive? Nann, kouls-koude. Amañ e oa lared din dont da dresañ ar mekanik da wriad hag e zo lamped daou zod koz da lared din dimezi ar buannañ ar gwellan gand o merh, n'am-eus gweled anezibiskoaz.

(Mona a deu) Hop la! arru eo, sell. (A-gostez). O! n'eo ked vil avad; 'm-eus aon a blijfe din a-walh. (O vond da zerrí an dorn dezí). Demad, dimezell.

Mona: Demad, ôtrou. Euz piou 'm-eus an enor da gózeal?

Emile: Euz piou? Me eo Emile hag a-neus lared ho tad din...

Mona: C'hwi anavez ma zad?

Emile: Ya! lared 'n-eus din oa Chef kañtonier.

Mona:A! sell aze a renk kontañ d'an dud-toud. Med petra 'ta 'n-eus lared dah?

Emile: Lared din pas chom da digareziñ ganah, ha peogwir, emezañ, c'hwi zo sod-nay ganin, 'n-iye c'hoant da weled ahanom o timezi ar buannañ ar gwellan.

Mona: Oh ober eur zouz a-dreñv. Petra, c'hwi, 'm-eus aon, a labour euz dindan ho tog.

Emile: Ran ked 'vad. 'M-eus tog ebed, med me zoñje din...

Mona: C'hwi zoñje dah petra? Me zoñj din kentoh e vefeh - c'hwi kamarad ma c'hoar Suzette, ha koulskoude, hennez, me gav din, a zo Philippe e hano. Ne gomprenan mann ebed.

Emile: Ne ran ked ive avad. Neuze 'ta e-peus eur c'hoar, Suzette. Soñjal ra din bezañ kleved komz euz an hano-ze; ha n'eo ked c'hwi eo?

Mona: Nann. N'eo ked me eo ma c'hoar. Eh an da lared dezi mah eo arru er gêr euz Lannuon dont da êsâd 'n em intent ganah, rag me ne anavezan ked ahanoh, na komprenan mann 'n ho kôz. (Mond ra er-mêz).

Emile: (E-unan) Añ! en dro-mañ em-eus bouted ma biz 'n em lagad, o repeti d'ar sukenn-mañ ar pez 'n-eus lared ar pôtr koz din.

Goulenn diganin hag-eñ e labouran euz dindan ma zog? C'hoaz vin kemered 'vid bezañ sod gand sotoh evidon. N'ouzon ked penôz a 'n em dizahiñ euz ar vouillenn-mañ, med en dro-mañ on arru nehed.

Suzette: (A deu) Otrou, demad.

Emile: Demad, dimezell. Suzette, marteze?

Suzette: Ya! Me eo Suzette, c'hoar ma c'hoar. Med, 'm-eus ked an enor da anavezoud ahanoh.

Emile: Feiz 'vad, me zo breur d'am breur ive. Med, ma na anavezet ked ahanon? Neuze, n'eo ked gwir ar pez 'n-eus lared ho tad din?

Suzette: Petra 'n-eus lared ma zad? Lared e oa Chef kañtonier? Ze a renk lared d'an dud-toud, med petra 'n-eus lared c'hoaz?

Emile: Gredan ked lared.

Suzette: Med da betra oh deud amañ neuze? (Mond ra er-mêz)

Emile: (A-gostez) Evelhenn eo bezañ taped koeg (7). Feiz sur, me oa digased amañ da dresañ ar mekanik, ha pa 'h on arru eo lamped ho tad da lared e oa e verh sod-nay ganin, hag e vije red dim dimezi ar buannañ ar gwellañ.

Suzette: (Sempled) Mémestra ma zad, red eo bezañ Chef kañtonier!

Gustave: (O tond, lorhuz) Ya, pa laran dah, me zo bed Chef kañtonier.

Jozé: (O krozal 'n eur dont) Alo! Gustave! honnez oa eur gôz vrao pa oa nevez, 'vel oas-te koant pa oas yaouank ive. Alo! bugale vad, roed meum amzer dah da 'n em intent.

Gustave: Ya! Me gred oh 'n em gleved mad, ha pa ouzon eh oh sod-nay an eil gand egile, med gav eun dra, ober an eured ar buannañ ar gwellañ.

Suzette: (Beh warni) Ma zad kêz, spontañ rez ahanon; ne gomprenan netra.

Jozé: (O kregi 'n he merh) Plah vihan kêz, gomprenez mann ebed? Deus ganin d'ar penn all ma explikin dit. (Mond reont er-mêz)

Gustave: (Da Emile) A! pa laran, ar merhed-mañ vez d'ober gante! C'hwi da vihannañ, ma fôtrig, n'e-peus ked kementse a doan?

Emile: Geo, ha muioh ive 'm-eus aon.

Gustave: Penôz 'ta? med n'eus ked nemed ar gamméd kentañ a gement a goust.
'M-eus aon neuze n'e-peus grêd ho servij er barachutisted. Sellet. Dimezi zo ober eur lamp euz an avion; war an

tôl vez eur chok, med eur wech pozed, toud an treou vez plén. Ya! eur wech dimezed, toud an treou ah a o-unan.

Emile: Me n'on ked hag-eñ eo gwir ar gaou-ze?

Jozé: (O tond da huchal) Gustave, deus amañ da 'n em intent gand da verh.

Emile: (E-unan) Pa laran, oan ked bed taped er seurt toulou-mañ c'hoaz, en mesk tud n'o-deus hini 'bed aneze o hont, leun a dorojou (8) tud o tiflukañ deuz a bartoud na 'n em anavezont ked, na goud an eil aferou egile.

Kentañ gwech vo mekanikou da dresañ, me laro d'am fatron mond d'ober e-unan ma kar, rag 'm-eus ked a c'hoant da vezañ leuried (9) 'vel-henn ken. Muoh mah an, nebeutouh a ze a gomprenan.

Philippe: (O tond, droug ennañ) En dro-mañ eo arru fae ganin. Bezañ kaseddar zolier, sañsed da dresañ eur mekanik da wriad, med me zo patiser; n'on ked kemener na mekanisian ive. (Gweled ra Emile) A! Salud, pôtr yaouank.

Emile: Salud! Salud 'ta! (Serri reont an dorn)

Philippe: C'hwi zo eur mab ahann ive?

Emile: Mab ahann? N'on ked da hraz Doue. Na mab-kaer mar gallan vin ked ive.

Philippe: (Zouezed) A nann! Me zo in zell da vezañ.

Emile: Ma! Ma! Galloud refet lared trugarez d'an hini 'n-eus souheted avañtur vad dah neuze. Mond 'n eur famill evel-henn, ne gompreñ den na penn na lost d'ar pez a laront. Furroh evite a zo stag en Dinan. (10)

Philippe: Med o klask petra oh amañ neuze?

Emile: Me oa klasked justamant da dresañ ar mekanik da wriad, hag e zo lared din e oa unan euz ar merhed sod-nay ganin, hag e oa red din dimezi ar buannañ ar gwellañ

Moarvad betegoud 'h aje gand eun all.

Philippe: Petra! unan deuz ar merhed, med pehini?

Emile: Fidamdoullle, me n'ouzon ked ze avad, pa ne anavezan hini 'bed oute. Lared zo din e oa Suzette he hano.

Philippe: (Trelated) Petra an tanfoeltr? Ne vanke ken ne-med-se, avad. Suzette eo danvez ma gwreg hag a vefe 'n em gaved sod-nay ganah?

Añ! Diwallec avad, ma fôtr, mond da glask kôz deuz honnez pe e kousto kér d'ho krohenn. 'Velken, pa zo diou, zo moaienn dim da bartaji, med avad n'e-pezo ked ma hini.

Emile: (Droug ennañ) Partaji? O! kaset aneze o-diou ganah hardi.

Añ! setu amañ eur pardon, avad, ha n'on ked penñz a achuo. 'Benn ar fin, e vin piled c'hoaz; hag-eñ ah on ken didammal ha ken inosant 'vel eun dafñvad nevez deud war an douar.

Suzette: (A deu hag a wel Philippe - o redeg d'e gad) O! Philippe! Aze 'h out? Ma Philippe.

Philippe: Suzette, ma dousig, ma Suzette.

Suzette: Ohe zad a zo o tond! Gweled rez, ma zad, hemañ eo ah eo Philippe, n'eo ked hennez all. Lared 'm-oa dit oas 'n em drompled.

Jozé: (O tond ive) Petra? 'n em drompled! ha deuz a-gement-se? Na, ma Gustave, red eo bezañ Chef kañtonier memestra!

Gustave: (O skrapad en benn) Te, bepred, n'out ked finnoh evidon ive.

Med...med...Pôtr an ti all aze, d'ober petra oh deud a-mañ neuze? Ma n'eo ked c'hwi eo egile?

Emile: Nann, nag egile; n'eo ked me ive. Med arru 'm-eus a-liez a-walh d'ober petra on deud amañ ha né larin ken.

Gustave: Ne gomprenan netra. (Da Philippe) Med penñz? C'hwi

ma fôtr, eo a oa eun tamm zo o klask tostâd d'am merh?

Philippe: Ma feiz, ya, ôtrou, hag evel ma welet ho merh eo a zo tosteed din ha kroged ennon a-rôg 'm-eus bed amzer da houllenn diganah hag-efî e oah kontant?

Gustave: 'Hanta, mad. Bugale, chomet krog pa oh. Petra lerez, Jozé?

Jozé: Lared eveldout ive.
Rag an hini a diskrog pa vez krog
A zo sotoh evid sod.

Gustave: War ze, neuze, en dro-mañ, an eured ar buannañ ar gwellañ ha war ar memez tra, nim, Jozé, ah a d'ober on femp vloaz warn-ugent dimezed.

Jozé: (Gand stad) 'Hanta ya, on "noce d'argent". Friko dei!
hag an treou war don ar hrampouez gwiniz.

Philippe: (Da Emile) Ha c'hwi, pôtr yaouank, a houllennan diganah dont ganin da Bôtr a Enor.

Suzette: (Gand pres) 'Hanta ya, asamblez gand ma c'hoar
Mona..

Mona: (O tond) (Stad enni) Petra? Me da Blah a Enor? gand ar pôtr yaouank-mañ?

Emile: (Zeder) Añ! feiz! amañ eur surprizenn all adarre.
Marteze homañ vo unan welloh.

Mona: Med me oa o tond da lared dah e zo arru touristed amañ; on herent euz Pariz ha ma henitervez gand heh akordeoñ.

Jozé: (Stad enni) Añ! ze a gouez mad, avad. Eh an da lared de dont ganim dustu da lakâd an hano d'ar Méri ha d'an Iliz.

Gustave: (Lorhuz) Hag an akordeoñ da heul, ma 'h efom ar buannañ ar gwellañ.

Ar 5ved a viz here 1968.

NOTENNOU

- (1) sempled
- (2) mouzed
- (3) mata= mat ha ma= war var da; n'eus forz ma... (Gros)
- (4) kogenn, liester "kogou"= krogenn, liester kregin.
- (5) "kero"= kelo= evid eur wech.
- (6) " a gour"= a amourousted.
- (7) "koek"= war an tomm.
- (8) liester "dor"
- (9) "leuried"= luzied
- (10) Eun ti ar "re zod" zo e Dinan.

AR BARNER ER PRIZON

AR C'HOARIERIEN
Auguste, ar gward.
Bababa, ar barner.
Rokoko, an torfetour

AR BARNER ER PRIZON

Auguste: (O tond) Lared vez, toud an treou a cheñch, med gwir eo avad, abaoe ugent vloaz zo ma 'h on 'vel vez la-red "gardieñ ar prizon" n'em-oa ked gweled c'hoaz ar Barner, pe ar "Juge" o tiskenn da varn, pe da iñterroji an dorfetourien, ha setu hirie hervez ah a da dond, hag er gont-se eo red din kempenn an treou, lakâd eur gador evid an Otrou "Juge" hag evel-just eun dôl da boze e baperiou.

Med daoust hag-eñ ar hanfard a chomo 'n e zav?
Marteze vefe êzetoh d'ar barner kaoud anehañ 'n e goazez da diskuti gantañ; neuze 'ta, diou gador.

Ha bremañ, ar peb gwasañ, tennañ ar maill-ze er-mêz e "cellule" ha digas anehañ amañ. Mankoud a ra din lakâd eur chadenn war e zaouarn, rag 'm-eus ked a c'hoant a bartife en hentchou.

Nann, bezom gand-se. (Mond a ra er-mêz)

Ar Barner: (O tond) A! petore cheñchamant evelkent; ran-koud, me, ar barner, diskenn d'an toull-mañ. N'eo ked mad d'ar marmouz kriminel evel gwejall.

Ya, ha bezañ c'hoaz o hortoz 'nehañ. N'eo ked eñ a hortoz ahanon; pa laran, ar béd war e henou.

Auguste: (O tond gand Kokoko) Añ! Demad, ôtrou Juge, ar-ru om 'velkent.

Ar Barner: Demad, demad, Auguste. Añ! Hennez eo ar mar-mouz a zo da weled?

Kokoko: Petra? Marmouz! Sell aze 'vad eun hano! N'oh ked kap evid eun ôtrou, da vezañ muioh poli evid-se?

Ar Barner: Sellet 'ta! muioh poli? Daoust hag-eñ, marteze, vo red din tennañ ma zog ha saludi ahanoh, ha kemer manegou da gózeal ouzoh?

Auguste: Añ! Klevet 'ta, ôtrou. Rokoko, amañ, a gav dehañ eo eun den dign a resped, war-ze me 'h a da lezel anehañ

ganah da diskuti penn-ouz-penn. Pa zo eur chadenn war e zaouarn, ne gollfet ked anehañ. (Mond a ra er-mêz) Mar keret.

Ar Barner: Nann, nann, Auguste. Lezet anehañ war ma hont. Alo! bremañ da gentañ, azez 'n ez koazez.

Rokoko: Azezañ 'n em hoazez? Penôz eh azezin 'ta, nemed 'n em hoazez?

Ar Barner: Arsa! dioustu, evid petra n'ho-peus ked koñ-sânted dont d'an tribunal?

Rokoko: Me! Me! D'an tribunal? Da vezañ toud an dud o sel-led ouzin? Sell 'ta, emeze, da beleh eh a Kokoko evel-se? Ola! 'mome (1), 'm-eus ked a c'hoant da goll ma brud vad.

Ar Barner: Ya, med klevet 'ta, emezañ, ma brud vad? Brud eur hriminel, eun torfetour. Gleed oa dah bezañ fonted gand ar vez hag ar skrupul bezañ lahed ho kwreg! Ma n'eo ked euzuz!

Rokoko: Ma gwreg, ya, med honnez oa din. 'M-eus ked lahed gwreg eun all, na bed war goust den ebed. Er gêr 'h on chomed.

Ar Barner: Añ! War digarez peus ked lahed gwreg eun all e kavet plén ha rez bezañ lahed ho-hini? Eun tam'm mad a fripon a benn porhell, ya.

Rokoko: Hop la! doustadig, mar plij; me n'on ked bed tre-ted da borhell gand den ebed, abaoe ma oan er skol e Sant Jozeb e Lannuon.

Ar Barner: Petra? C'hwi zo bed e skol Sant Jozeb?

Rokoko: Ya, mar plij, ha bed ma santifikad eno ive.

Ar Barner: Sell 'ta! Sell 'ta! da benn a lare eun dra ben-nag din ive. Med en petore bloaz neuze?

Rokoko: Añ feiz 'vad! en petore bloaz? er bloavez "bis-sextile"(2) oan rasked er wech këntañ, ha beb bloaz goude beteg ar bloavez "bissextil" all.

Ar Barner: C'hoaz vez lared, rasked peder gwech neuze, peogwir na vez nemed beb pevar bloaz.

Rokoko: Bab pevar? Me zoñje din beb sez vloaz. Ar pez a ouzon sur e oa ze er bloaz oa lared e vije izeleed Menez-Bre, abalamour d'an avionou non pas stokañ o hov ennañ.

Ar Barner: 'Hanta, me oa eno er bloaz-se ive. Soñjal a rên daoust hag-eñ eo te Rokoko nevoa debred toud ar plajad stripou?

Rokoko: Justamant, ze zo kôz oan bed tre-ted da borhell, med te, piou out neuze?

Ar Barner: Me 'h eo Bababa, pôtr war benn ar bank.

Rokoko: Te, te 'h eo Bababa? Pôlig penn ar bank? Ha petra out deud da vezañ neuze abaoe?

Ar Barner: Ma feiz 'vad, te oar, "Juge d'instruction" pe Barner a Beuh.

Rokoko: Ma!'-mije ked anavezed ahanout, rag kosêd teus a-baoe.

Ar Barner: A! te teus ked yaouankeed ive, med avad, ne oan ked o soñjal kaoud ahanout amañ. Petore plijadur! Bababa ha Rokoko, gwellañ kamaradou skol gwejall.

Rokoko: Ya, sell! Serred 'mije an dorn dit, paneverd eh int amared.

Ar Barner: (O stardañ e zaouarn) A! ze zo memez tra, med te neuze, petra teus grêd benn fin an dro?

Rokoko: Me? Me? Ma feiz 'vad, marteze e-teus kleved pe lenned war ar journal?

Ar Barner: Añ! ya, ya. Teus grêd eun torfetour. Teus lah ed da wreg. Gand an afer-ze eo em-eus d'ober pleal. Ya, beza n out eun tam  mad a bez fall.

Da genta n, petra eo talvezed dit beza n lahed da wreg?

Rokoko: Feiz! Ze zo talvezed din da 'n em gavoud inta n.

Ar Barner: Hag e out  ezetoh?

Rokoko: 'M-eus ked galled 'n em renta n kont, pa n'on ked bed er g r abaoe, med en toull-m n.

Ar Barner: Añ! ya, en toull-bah, er prizon, "quoi". Med intentom ervad, evid petra e-teus lahed da wreg?

Rokoko: Feiz! dre na blije ked din.

Ar Barner: Tonner! med da betra 'z- t a kemered anezi?

Rokoko: Feiz sur, d'ar houlz-se ne oa ked ar hiz evel brem n deuz ar "marriage   l'essai", rag ma 'mije bed anezi da "essai", 'mije anavez he siou, med nann, lared oa din kabestri honnez abalamour he zad a-nevoa treou.

Ar Barner: Eu! dimezi abalamour d'an treou! Welloh eo 'vel 'm-oa gweled er skol. Teus ked anavez Ramzell?

Rokoko: Med geo! Ramzell, kamarad brasa n Tom-Pouce, ar person bihan. Ha petra?

Ar Barner: Feiz, sur, kanfarded Sant Jozeb devoa ked a droed da g  zeal na da skriva n da ganfardezed skol Jeanne-d'Arc, pe eh aje fri eur seurez bennag er lizer, hag achu d'ar ho  vers.

Med Ramzell nevoa arru ugent vloaz hag a-nevoa kaved eur stumm da skriva n da Josephine.

Tom-Pouce pa 'h   da gousked a leze e dog ledan er hou  lar. Ramzell a deue da lak d eur lizer pleged bihan din  dan ar ruba n. Pa zave, ah   da lared an overenn da Jeanne-d'Arc hag e leze e dog e toull-dor ar chapel. Ha Jos  phine

a deue da dapoud ar lizer ha da lak d eun all 'n e blas. 'vel-se emp d pell ar person bihan nevoa gr d ar fakteur heb goud deha n, hag a-hervez, pa oant dimezed, e oa klas-ked da eureuji aneze.

Rokoko: An istor-ze a zo gwir; kleved em-oa dija.

Ar Barner: Med da betra ne larez ked din neuze, hag em-ijs dalhed gand ma labour, gand ar varnedigez warnout.

Rokoko: O! Me 'm-eus amzer; n'eus mann o presa n ahanon da vez n barned.

Ar Barner: O! torfetour! muntrer daoned! Gwelom, pen z e-teus lahed da wreg?

Rokoko: O harz da vez n lahed ganti. Pep hini a divenn e grohenn, nann? Ma-hini n'eo ked brao, med ober a ran gan-ta n.

Ar Barner: Neuze 'ta, da-hini goz deus   seed difoara n ou-zit. Ze diskouel out eun den da blijoud.

Rokoko: 'Vel a leret, pas koant, med  r da blijoud, da blijoud d'ar merhed all, ha ma-hini goz ah a da zod. Hag en deiz-se, plah an ti all hag a zo luch deuz an daou du a oa bed du-m n, ha Soaz a gave dezi beza n gweled honnez oh ober eur serr-lagad din. Kerkent en eur skignal he dent, e kemeras ar skubelenn ha paneverd he-devoa skoed kostez, em-ijs tremened dre ar gastalodenn.

Ar Barner: Hag e oa red dit ober memez tra dezi dustu?

Rokoko: Lared 'm-oa dezi, n'ouzout ked skei just, med me 'h a da diskouel dit pen z vez gr d. A feiz 'vad! gand an t l kenta n em-oa gr d he jeu dezi.

Ar Barner: Er gont-se ho-peus lahed ho kwreg gand eun t l troad skubelenn? Eur stumm sovaj da laha n tud, ya. Oa ked gleed dah beza n lahed nei gand ar vaz-koed-se.

Rokoko: Med gand petra 'm-ijs gr d neuze welloh?

Ar Barner: Eum! me oar ze me, gand petra? N'on ked kap kaer da lared dah. Me zo barner, med n'on ked kriminel. Bon, med hervez kleved ahanout, gand eun tôl seul out deud a-benn diouti?

Rokoko: Ya 'vad, pôtr; ha ma vije bed eun all dreg dezi e vije bed êd e traon da heul ive.

Ar Barner: Sakre Rokoko, va! teus ked ankouaed vizañ justañ; barreg 'vel vez lared da dapoud diou had gand eun tenn.

Rokoko: Diou had gand eun tenn? O! sez em-oa lahed eur wech e oan êd da vrakoni, hag em-oa lahed ar had goz hag a oa c'hweh vihan ganti.

Ar Barner: Añ! sell 'ta! da vrakoni 'h ez ive? Brakonier ha torfetour; lahañ ha lahañ, med 'vid an deiziou, te 'h a da bêañ ze.

Rokoko: Ba! ze vo gweled goude. Med teus ked a zoñj 'ta pa oam er skol gand eun tôl-boul?

Ar Barner: Añ! geo! ez-toa ruilled toué ar rafjenn hilliou.

Rokoko: Hag eur wech all, o c'hoari "passe-boule", dre an toull ront em-oa skoed ar voul gand penn ar huisto(3) a oa o treuzi ar porz, ken oa lamped e voned gwenn en êr.

Ar Barner: Pa gombez deuz ar huisto, a seurt e-moam c'hoarzed en deiz ma'z-toa skoulmed an nouillez.

Rokoko: Añ! ya! skoulmed an tammoù "spaghetti" an eil deuz egile ha grêd eur girlañdenn da lakâd 'uz d'ar zal-dibri 'benn oa arru an "Economie".

Ar Barner: A! petore amzer a blijadur! Pa zoñjan en troiou kamm e-teus-te c'hoaried da gaeroh disked evidout.

Rokoko: Ya, ha c'hoaz on kap d'ober. Sell! teus ked a zoñj pa 'h êm da c'hoari divizimell?

Ar Barner: Añ ya! divizimell, pe "saute-mouton". Honnez oa ar jeu a blije din ar muiañ.

Rokoko: Din-me ive avad, med sell! ma rafem eur barti c'hoaz? Te zo lest a-walh da ze.

Ar Barner: A gav dit? Me oar a-walh, eun tammoù sport a yaouanka an den, med buan ha buan neuze.

Rokoko: Alo! dao dezi 'ta neuze. Sell, grez eur lamp dreist ma hein.

Ar Barner: (lampad) A! damen a vo, wasoh evid krennarde. (Kouezan a reont) O! tonner, arru 'm-eus ankouaed.

Rokoko: Añ! 'vel-henn, otrou barner, n'eo ked jeu avad. Me zoñje din e oah skañvoh evid-se.

Ar Barner: Ya, med ma hotilloñ eo 'n-eus leuried hanon.

Rokoko: 'Hanta sellet! pleget ho chouk; me 'h a da lampad; paria me na zahin ked. (Kouezan a reont adarre) Trible dié! ar goz chadenn-mañ zo kôz, o huali ma daouarn.

Ar Barner: Gwir a lerez. Sell! ma'mije tenned 'neze dit!

Rokoko: 'Hanta ya, kement hag ober eun tammoù parti.

Ar Barner: Sell! me 'h a da lakâd aneze e-kichenn ma zog.

Rokoko: Aze emañ ze avad! Pleget ho chouk bremañ, hag ah êt da weled.

Ar Barner: (O plegañ) Mad! med hemañ vo ar lamp diwezañ, añ? rag n'eo ked a-walh, med da brosez 'm-eus da achui.

Rokoko: Ya, ya, gwir a lerez. Hemañ vo ar lamp diwezañ. (Zouden eh a er-mêz)

Ar Barner: (pleged) Arsa! pe lampi pe lampi ked? Dalhez ked hanon teir eur amañ. ma foñs en êr. Med peleh out

'ta? (O sevel hag o sodi) O! amprevan, karzed eo, sell!
 Auguste! Auguste! O! deus amañ; arret 'nehañ! Kerz war
 e lerh!

Auguste: (O tond) Petra? Petra zo? War-lerh piou?

Ar Barner: Tap 'nehañ! tap 'nehañ din!

Auguste: Tapoud 'nehañ? med peleh emañ da dapoud?

Ar Barner: Tenn da votou, ha red war e lerh!

Auguste: tennañ ma botou ha lakâd ho tog?

Ar Barner: (O tapoud ar chadenn) Sell! karz da lakâd e
 chadenn dehañ.

Auguste: (O kemer ar chadenn) Añ ya, med lakâd anezi war
 e dreid en dro-mañ; ma chomo tu bennag.

Ar Barner: Med hopet war an dud! Arretet 'nehañ!

Auguste: ('N eur vond er-mêz) Arretet 'nehañ! arretet 'ne-
 hañ!

Ar Barner: (O skrapad e benn) Oa o lared vije hemañ ar
 lamp diwezañ, gwir a oa avad, ha me 'm-eus grêd ive ma
 zôl diwezañ. Achu din. Kolled ma flas a varner. Kenavo!

Ar 26ved a viz eost 1979.

NOTENNOM

- (1) emezon-me
- (2) "bissextil" = bizeost, e brezoneg.
- (3) ar hegigner.

EUR BARR GLESKERED

Kredet ahanon pe na gredet ked,
An istor a zo gwir bepred.

Ya, biken ne ancouain ar bevar warn-ugent a viz goueren. E oan war vord ma gwele o tibikouzi ma daoulagad da zeiz eur deuz ar beure, pa glevis eun amezeg o huchal warnon (ha war an dud all):
--"Deut! deut! da weled ar parachutisted!"

Pa digore an dud o dor, e felle deze kouenzañ war o fenn-a-drefñv. Golod ar ru gand eur milion a doñsegued pe gleskered, toud memez ment. Ne oa ked breudeur vihan na c'hoarezed braz, ne oant ked brasoh evid eur wenanenn. Setu pellgomzed dustu d'ar journalisted, d'ar bomperien. Arrued skubelenn vraz Lannuon.

Da hortoz se, e oa pep hini gand e skubelenn vihan o tiarbenn hag o harz an douristed vihan-ze da vond en tier.

Med bremañ, euz peleh e oa deud ar barr gleskered-se? Me, eme unan, hag a zo o chom e kreiz skalierou Berlewane, a zo bed divuned da c'hweh eur gand eun droug drol, evel eun dra bennag o tiskenn ar viñs a-lampou. Bremañ e komprenan e oa ar rujumant gleskered-mañ o tond war-draoñ, bed o klask mond en iliz da 'n em walhi er piñsin dour benniged. Ya, ar re-mañ zo 'vel vez lared, "des grenouilles de bénitier".

"Donc", eme eun tourist," ils sont tombés du ciel. Quoi? 'mome, du ciel? D'un nuage, marteze. 'Velkent, er baradoz n'eus ked lakeed gleskered da hori, na Sant Per 'nije ked ive digored an nor d'ar re-ze da lampad war on hein.

Ar pez zo sur, eme eun all, eh int kouezed deuz uhel, rag me 'm-eus santed eun toullad o kouenzañ war foñs ma zog, ken eo añfoñsed don beteg ma diouskouarn.

Eun itron, gand eur botou dizolo, a lampas unan war he zroad. "O! la sale bête!" emezi, gand ar spont a reas eur lamp war eun torkad hag a frikas aneze, ken ma strinkas an druzoni gand kov he gar.

Tud a oa hag a dastume gleskered en podou gwer da vired da greski.

Darn all a lare, med ar re-ze a zo mad da dibri pa vont grilled. Kenkoulz ha bigorned pe "langoustines" (1) da gomañs; n'eus netra finnou evid "des cuisses de grenouilles".

N'eus forz penôz, a zo renked dibri dioute er zoubenn pe 'n eur stumm bennag, peogwir er liorzou tro-war-dro, e oa leun er hôl pome hag er zaladenn.

Eur hemener deuz ar ru n-eus dastummed leiz e baner goad ha gand eun noade, tremened eun neudenn dreize ha grêd evel-se eur holier perlez d'e wreg hag eur chapeled d'e vamm-gaer.

Ha bremañ, 'mije goulenned diganah petra a zoñjet deuz ar barr gleskered-se? Pe 'h int chased gand eur barr oraj euz ar stank vraz, pe int skoed gand eun avion evel ma oa bed skoed an dorifor, bezañ zo eun toullad bloavezioù zo?

Da hortoz se, e arru treou zouezuz en on bro; warlene e oa ar mare du; 'vid ar bloaz eur barr gleskered. Ha petra vo da vloaz?

Kentañ tro, me laro dah.

(1) grilled-sabz, e brezoneg.

KANAOUENNOU - Chants

BLEUN-BRUG : **Kanom e brezoneg** ; - recueil 45 chansons pour enfants, en br. ; livret et cassette (BB) : 25 F.

BLEUN-BRUG : **20 Kanaouenn a-wechall hag a-vremant** : 1e cassette (BB) : 20 F.

F. DANNO : **Kanaouennou nevez Bro-Dreger** ; Poèmes auteurs divers. - Musique notée : pour jeunes et adultes 112 p. (éd. « Breiz ») : 21 F.

F. DANNO, Y. DERRIEN, E. PENN-AR-C'HOAD : **Kanaouennou ar Beillacou (B)** : 10 F.

A. MERSER : **Kanaouennou evid ar skolioù**. - 50 chansons populaires pour les écoles ; 2 brochures (H) : Textes, 10 F ; Musique notée par F. DANNO : 10 F.

P.-M. MÉVEL : **Kan ha Stourm** ; **Soniou, Gwerziou, Barzougou**. - Musique notée de F. DANNO, P. MONJARRET ; pour Groupes, Maisons de Jeunes, etc... ; un vol. 64 p., ill. J.-J. SEVELLEC (BN) : 20 F.

AN TREGERIZ : **Kanaouennou nevez evid ar vugale**. - Nouvelles chansons en breton pour les enfants de P.-M. MÉVEL, F. DANNO, A. DUVAL, A. LAVANTAN, E. PENN-AR-C'HOAD, et, en fr., de P.-M. MÉVEL, J. BLUTEAU, M. MORCEL ; musique de S. NOBLÉT et F. DANNO ; livret, paroles et musiques (H) : 10 F ; cassette : 20 F.

LENNEGEZ - Littérature

- E. AR BARZIG : *Bubez ha Fañazi* (épuisé, en réédition par cahiers). - Levrenn 1, édit. BN : 11 F ; Levrenn 2 (BN) : 20 F.
- E. AR BARZIG : *Kôziou Tintin Mari* ; 38 p. (EB) : 7 F.
- R. BROUDIG : *Gand red an dour barzonegou* ; poésie (EB) : 4 F.
- P.-J. HÉLIAS : *An Isild a-heul, Yseult seconde* ; édit FB originale (textes br. et fr.) ; vol. 278 p. : 30 F (derniers exempl.).
- P.-J. HÉLIAS : *Maner Kuz, Manoir Secret* (Ed. A. Silvaire) ; poèmes br. et fr. ; 148 p. : 30 F.
- P.-J. HÉLIAS : *Ar Mén Du, La Pierre Noire* (1re édit. : Emgleo Breiz), poèmes br. et fr. ; vol. 168 p. : 35 F.
- P.-J. HÉLIAS : *Mojennou Breiz, ar Mor : II, War drêz ha war veg.* - Contes bretons de la mer ; livret ill. 36 p. (EB) : 10 F.
- P.-J. HÉLIAS : *Marvaillou ar Votez-tan*. - Les Contes du Sabot à feu ; livret ill. 36 p. (EB) : 10 F.
- J. KERRIEN : *Ar Roh Toull*. - « La Roche percée », nouveau ; vol. 100 p. (EB) : 8 F.
- F. AL LAY : *Bilzig*. - Roman, vol. 264 p. ill. F. ar Goaill, éd. EB : 30 F (édition luxe : 40 F).
- L. INIZAN : *Emgann Kergidu*. - Reproduction du texte original de « La bataille de Kerguiduff », - édit. Brud Nevez ; vol. 334 p. : 50 F [«BNz»].
- MAB AN DIG : *Kastrillez*. - « Groseilles en grappes », poèmes ; vol. 84 p. (BN) : 8 F.
- T. MALEMANCHE : *Gurvan, ar Marheg Estranjour*. - Drame en vers ; vol. 124 p., édit EB (derniers exempl.) : 20 F.
- P. M. MÉVEL : *Kan ha Stourm, - Soniou, Gwerziou, Barzonegou*. - « Chant et Combat », chants et poèmes, accompagnés de musiques notées originales de F. DANNO et P. MONJARRET. - Vol. ill. 64 p. (EB) : 20 F.
- Y. MIOSSEC : *Eur veaj e Stadou-Unanet an Amerik*. - Récit de voyage (ST), vol. 134 p. : 15 F.
- Y.-G. MORVAN : Textes choisis dans « Feiz ha Breiz » par J. Le Du et Y. Le Berre (ST), vol. 140 p. : 15 F.

R. AR MOUGN : *Barzonegou*. - Poèmes ; plaquette 46 p. (EB) : 3 F.

J. RIOU : *Geotenn ar Werbez*. - « L'Herbe de la Vierge », nouvelles ; vol. 86 p. (EB) : 8 F.

J. RIOU : *Nomenoe-oe !* - Pièce en 9 actes, ill. par P. PÉRON, suivie d'une étude de P.-J. HÉLIAS : *Hag anaoud a rit Nomenoe ?* ; vol. 158 p. (EB) : 20 F.

J. RIOU : *Gorsedd digor*. - Pièce satyrique, ill. par MORHT, précédée d'une étude de P.-J. HÉLIAS : *Jakez Riou da varve ar Gorsedd digor* ; vol. 80 p. (EB) : 15 F.

J. RIOU : *An Ti Satannazet*. - « La maison hantée », roman, avec notes de F. Broudig, J. Le Dû, Y. Le Berre (ST) ; vol. 96 p. : 12 F.

N. ROZMOR : *Barzonegou*. - Poèmes (BN) : 15 F.

C'HOARIVA - Théâtre

P.-J. HÉLIAS : *Mevel ar Goskér*. - Texte breton original du « Grand Valet » ; réédit., vol. 88 p. (BN) : 15 F.

P.-J. HÉLIAS, E. DAVID : *Peziou-C'hoari*, vol. 44 p. (BN) : 10 F.

P.-J. HÉLIAS : *Tan ha Ludu : Marbeg an Nevez-Amzer - An Douger-Tan - Marobihan Tan ar Halvez - Egile*. - 4 pièces, 86 p., rééd. BN, 1979 : 15 F.

B. KERGOURLAY : *Bitekle, pe : War hent ar Baradoz* ; avec texte en fr. : *Bitekle, ou la cinquantième Auberge*. - Vol. 64 p. (BN) : 20 F.

M. PRAT : *Peziou-C'hoari* : 1 : *D'an diwezañ beo ; Kinlav e pins eun all ; Peded d'ar friko* (3 sketches ; préface de F. DANNO) (BN) : 52 p. : 7 F.

M. PRAT : *Peziou-C'hoari*, 2 : *An Ostizez vouchet ; Devez an dorrañ e Ploueh ; Re vraz ha re vilhan* (3 sketches) (BN) : 36 p. : 5 F.

M. MADEG HA STROLLAD PLOUGIN : *Danjeruz ? Tamm ebed !* - Pièce-charge contre le nucléaire ; vol. 36 p. (BN) : 12 F.

J.-M. SYNGE : *Lapous-den Penn ar Bed*. - Adaptation par « C'hoariva Brezoneg Penn-ar-Bed » du « Baladin du Monde Occidental » ; vol. 34 p. (BN) : 10 F.

Bryn WILLIAMS et R. DERRIEN : *Karnatez krit, karantez droug*. - Pièce adaptée du gallois, cah. 34 p. (BB) : 5 F.

Autre série de pièces courtes, de P.-J. HÉLIAS, de Maria PRAT, à paraître, aux édit. « Brud Nevez ».

BRUD NEVEZ

Stagadenn d'an niverenn 26.

I.S.S.N. nn 0399-7014

C.P.P.A.P.:nn 34.627

Diskleried hervez al lezenn: eil trimiziad 1979.

Moulléd ez-prevez gand ar gelaoeun.

C. gand Brud Nevez ha Maria Prat.

Lennit beb miz:

BRUD NEVEZ

ar gazetenn vrezoneg moulléd nemeti o tond er-mêz

10 GWECH AR BLOAZ!

Brezoneg êz! Brezoneg yah!

Barzonegou, kontadennou, beajou, peziou-c'hoari.

Koumanant evid 10 niverenn:

50 Lur.

30 Lur evid ar studierien hag ar zoudarded.

25 Lur evid al Liseaned.

Da gas dre chekenn-vank da "BRUD NEVEZ" 6 ru Beaumar-chais, 29200, BREST"

pe dre chekenn-bost da "BRUD NEVEZ" KRP 893-94 P,
Roazon.

Ar Rener: A. MERSER.

